

Tomislav Popović

IZVEŠTAJ
SA FIVB KURSA "KANDIDATI ZA MEĐUNARODNOG SUDIJU"
KLADOVO 27.07.2013 – 04.08.2013.

Poštovane kolegice i kolege,

U tekstu koji sledi, pokušaću da vam opišem kako je izgledalo na Kursu za kandidate za međunarodnog sudiju.

Kurs je vodio direktor kursa Sergej Titov iz Rusije, sekretar Sudijske komisije FIVB, a instruktor na kursu je bio Aleksander Stil, predsednik Komisije za pravila igre FIVB. Nadam se da će ovaj izveštaj bar malo pomoći našim mladim sudijama i budućim kandidatima za međunarodne sudije.

27.07.2013 - pre zvaničnog otvaranja (Accreditation day)

Na kursu je učestvovalo 18 kandidata iz 14 zemalja, i to 13 muškaraca i pet dama. U 20 časova prilikom prvog zvaničnog okupljanja predstavili su nam se Sergej Titov i Aleksander Stil, nakon čega je sledio prvi test:

Provera znanja engleskog jezika :

- Pismeno – svako je imao obavezu da napiše dva teksta, ne kraćih od deset redova, u prvom da opiše sebe i svoj porodični status, a u drugom odbojkaško i sudijsko iskustvo;
- Usmeno – svaki kandidat pred članovima komisije vodi neobavezan razgovor, a onda odgovara na jedno ili više postavljenih pitanja iz pravila igre.

Nakon provere znanja engleskog jezika, imali smo obavezu da direktoru kursa predamo neophodnu dokumentaciju i tada smo i zvanično postali učesnici kursa.

Svi kandidati su prošli pomenutu proveru znanja, ali moram da napomenem da je znanje engleskog jezika variralo od odličnog do poprilično lošeg.

28.07.2013 – 29.07.2013. - otvaranje i struktura kursa (1. i 2. dan)

Prema programu koji smo dobili, svako jutro smo počinjali u 9.00 časova, a završavali u 22.30 od prvog do poslednjeg dana. Doduše, svi smo dolazili bar 10 minuta ranije posle pauza, jer su dve kolegice imale bliski susret sa gospodinom Titovim već prvog dana

kada im je očitao bukvicu zbog kašnjenja. Prilikom otvaranja kursa bili smo u obavezi da nosimo odela i kravate, dame prikladnu odeću, a nakon otvaranja i uvodnih reči krenuli smo sa predavanjima:

1. Opšti deo

- Organizacija FIVB
- Istorija odbojke u svetu
- Nivoi sudija prema normativima FIVB
- Osnovne veštine suđenja, prava i obaveze međunarodnih sudija
- Psihološka priprema za suđenje
- Administracija neophodna za utakmice i međunarodni protokol za utakmice (vodič i instrukcije za suđenje)

2. Teorija

- Zvanična odbojkaška pravila igre (pravila 1 – 5), Instrukcije za suđenje i Casebook
- Vođenje zapisnika i zvanični međunarodni zapisnik
- Zvanični sudijski signali

3. Testiranje

Nakon predavanja je usledio „treening“ test od 50 pitanja (30 na koja se odgovara zaokruživanjem i 20 na koja se odgovara pisanjem – definicije) koji je trebalo uraditi za sat vremena, kako bi naši predavači proverili sa kakvim znanjem su kandidati došli na kurs.

Sledećeg dana smo prilično detaljno prošli pravila igre, od pravila br. 6 (to score a point, win a set and the match) do pravila br. 21 (misconduct and its sanctions). Interesantno je da su nam nakon predavanja, a pre pauze za kafu skoro uvak davali male testove od po 5 – 10 pitanja (rade se najviše 10 minuta), da vide koliko smo skoncentrisani na predavanjima i sve to se na kraju bodovalo za konačnu ocenu.

30.07.2013 - teorija i praktični deo - utakmice (3. dan)

U prepodnevnom časovima imali smo teorijsku nastavu i analizu utakmica, a u popodnevnom od 13.00 do večernjih sati (22.00-23.00) praktični deo, suđenje utakmica, tako što je svako od nas morao da bude na svim pozicijama sudijskog kolegijuma. Takmičenje koje smo sudili je Balkansko prvenstvo za juniore i igrale su se četiri utakmice dnevno.

Sve vreme predavanja insistiralo se na tome da bi trebalo da znamo pravila igre onako kako je napisano u knjizi ili bar približno onome što je napisano, kako nam se na utakmici ne bi desilo da kapiten u igri zatraži objašnjenje i tumačenje pravila na osnovu kojeg smo doneli odluku, a da se mi sa njim objašnjavamo dva minuta kada je za to potrebno 10 sekundi. Što bi značilo da što bolje znamo definicije iz pravila igre, tako ćemo manje zadržavati igru, a sa druge strane izgrađićemo autoritet kod igrača.

Ovoga dana smo završili sa pravilima igre (pravila broj 22 – 28) i naravno, nakon toga je usledio mali test, da bi videli šta smo zapamtili.

Posle pauze za kafu na stolu nas je čekao zapisnik i papir na kome su pisale neophodne informacije kako bismo mogli da ga popunimo (samo vežba pred utakmice) i to je trebalo uraditi za jedan sat.

Kada smo završili zapisnik nastavili smo sa predavanjem na temu:

- saradnja sa zapisničarem
- drugi sudija
- predsednik žirija
- odgovornosti članova sudijskog kolegijuma.

U 13.00 otišli smo u sportsku halu i sudili uglavnom prvu i treću ili drugu i četvrtu utakmicu. U hali je bilo preko 30 stepeni jer se nije mogla rashladiti, dani su bili pakleni od 35 do 38 stepeni, ali nekako smo uspevali da odsudimo utakmice. Osim vrućine sve ostalo je funkcionisalo fantastično, organizacija i uslovi su bili izuzetni.

31.07.2013 - teorija i praktični deo - utakmice (4. dan)

1. Analiza utakmica od prethodnog dana

- Podsećanje da je međunarodni protokol jako važan i da se mora krenuti sa utakmicom tačno u sekund
- KEEP THE BALL FLYING (neka lopta leti) – u današnjoj odbojci odigravanje loptom traje veoma kratko pa nije uputno da mi kao sudije još više skraćujemo to vreme.

2. Predavanje (analiza pravila igre):

- razlika između zahteva za nepravilnu zamenu i neosnovanog zahteva
- izuzetna zamena, zamena libera
- procedura za zamenu igrača
- opomene i sankcije
- prvo odigravanje ekipe
- izvedeni udarac u napadu i blok
- sudijska konferencija.

Svaka od navedenih tema je praćena video materijalom kako bi se lakše razgraničile i razumele situacije u igri u kojima se primenjuje određeno pravilo.

Akcent je stavljen na sankcije i opomene pošto se, naravno, primenjuje novo (staro) pravilo i možda je najlakše razumeti ovaj nov sistem sankcionisanja čitajući situacije i objašnjenja u Casebook-u.

Upozoreni smo da ekipe ne smeju da zovu brze brisače jer smo mi onda u obavezi da delimo sankcije za odugovlačenje (bez razmišljanja) što je bilo poprilično teško uraditi, s obzirom na to da je u hali bilo 30 stepeni a igrači kompletno mokri. Međutim uz malo priče sa brzim brisačima i pojašnjenja kako da obavljaju svoju dužnost, klinci su se razleteli po terenu i odradili lavovski posao.

Odlazak u halu sledi u 13.00, a naši predavači su se potrudili da nam po ko zna koji put objasne da je suđenje u nacionalnom prvenstvu jedna stvar, a suđenje međunarodnih utakmica sasvim nešto drugo. Ceo seminar je protekao u priči pod sloganom „KEEP THE BALL FLYING“.

01.08.2013 - teorija i praktični deo - utakmice (5. dan)

1. Analiza utakmica od prethodnog dana

Kako sam već napomenuo da se insistira na nižem kriterijumu u odnosu na nacionalna prvenstva, odmah su Stil i Titov krenuli sa objašnjavanjem kada se sudi nošena lopta ili dvostruki kontakt.

- Prema njihovim izlaganju nošena lopta se svira samo u situaciji kada se lopta „zalepi“ za ruku i to samo u „čistim situacijama“ (kada je lopta laka za odigravanje), odnosno kada igrač napravi spektakularnu akciju odigravanja loptom ovo ne važi zbog publike i atraktivnosti odbojke (važi i za drugo odigravanje ekipe). Isto važi i za dvostruki kontakt, samo kada je očigledno da je lopta prošla kroz ruke igraču prilikom odigravanja loptom i ako nije bio u teškoj situaciju da odigra, treba suditi.
- Na primer ako lopta od „lošeg“ prijema ide velikom brzinom u igrača i on odigra loptu sa grudi prstima i malo zadrži loptu treba dozvoliti da se igra nastavi jer je igrač u izuzetno teškoj situaciji da odigra tu loptu (osim ako je nije „uhvatio“).

2. Testiranje

Zvaničan test – Zapisnik

Dobili smo zapisnik i tri lista teksta sa zvanične utakmice USA – BRA World Grand prix 2010. (ako se dobro sećam). Trebalo je popuniti prva dva seta i peti set za jedan sat, koliko smo imali vremena. Tada je nastala opšta panika, krenulo se sa greškama, svaki čas je neko tražio novi zapisnik pa ponovo pisao. Moj savet budućim kandidatima: tri puta (ako treba) pročitati tekst pa onda popuniti zapisnik, jer je ovaj test morao svako da uradi kako treba. Nakon „Zapisnika“ otišli smo u sportsku halu, gde je usledilo slikanje između nas kandidata, što nas je u neku ruku opuštalo pre utakmica (inače je sve ovo poprilično stresno).

02.08.2013 - teorija i praktični deo - utakmice (6. dan)

1. Analiza utakmica od prethodnog dana

Predloženo nam je par stvari:

- Zamena igrača se ne sme zadržavati od strane drugog sudije, treba da se obavi što je brže moguće i naravno zapisničar mora sa dve podignute ruke signalizirati drugom sudiji da se igra može nastaviti
- Drugi sudija, pošto lopta dodirne antenu, kanap. . . na njegovoj strani terena, mora nakon znaka za AUT pokazati (obavezno) **igrača ekipe** koja je napravila grešku, pa onda stranu ekipe koja servira (ovo je inače bio veliki problem za popriličan broj kandidata)
- Nekolicina nije uspevala da odredi šta je zadržana lopta, a šta dvostruki kontakt pa je neko vreme posvećeno ovom vidnom problemu
- Meni konkretno g-din Titov na utakmici gde sam bio drugi sudija (četiri seta) zamerio pokazivanje znaka „lopta unutra“: dlan mora da bude okrenut više ka gore, a ne ka terenu.

2. Testiranje - pismeno

Završni test je bio sastavljen od 50 pitanja, od kojih je (čini mi se) do 10 pitanja za pisanje (definicije uglavnom), pet pitanja koja su kombinacija dvostrukog odabira: tri ponuđena odgovora, koja prate tri ponuđena obrazloženja, a ostatak pitanja je na zaokruživanje. Činilo se da je završni test bio lakši od „trening“ testa, što je bio komentar svih sudija. Posle ručka naravno u 13.00 bili smo u hali spremni i naoružani znanjem da odsudimo predstojeće utakmice. Naravno sve je prošlo kako treba kao i prethodnih dana.

03.08.2013 - teorija i praktični deo - utakmice (7. dan)

1. Analiza utakmica od prethodnog dana

Osvrt na protekle utakmice trajao je veoma kratko, pretpostavljam zato što se suđenje popravilo, ali ono što bi moglo biti interesantno je:

- Kretanje drugog sudije, ono mora biti tečno, ujednačeno, opušteno kako bi sudija ostavio utisak da je siguran u sebe
- Prvi sudija mora da donosi odluke lagano, pošto pogleda linijske sudije i drugog sudiju, ne sme da žuri i da pravi nagle pokrete jer onda ostavlja utisak nesigurnosti; znak za stranu ekipe koja servira i znak za grešku treba razdvojiti
- Za sve sudije važi da treba, kako rekoše predavači, da imaju „pokerašku facu“, da ne može da se pročita izraz lica kada su nesigurni u svoju odluku, kao i to da igrači i treneri ne smeju da utiču na odluke sudija.

2. Testiranje - usmeno

Na usmenom delu, svakom kandidatu je rečeno koje pitanje je pogrešio i bio je obavezan da na to pitanje odgovori tačno. Nakon toga smo izvlačili po jedan od dve vrste papirića. Na jednom su bili brojevi 1 – 28, a odnosili su se na broj pravila, a na drugom papiriću je slučaj iz Casebook-a. Ja sam izvukao broj 13 pa je trebalo da pričam sve šta znam o udarcu u napadu, a iz Casebook-a sam izvukao specijani slučaj (nije bilo teško), posle toga kreće rešetanje sa pitanjima iz cele knjige Pravila igre i Instrukcije za suđenje. Kada se sve to završi direktor kursa saopštava da li je kandidat položio i čestita ako jeste, na položenom kursu i nakon toga opet odlazak u halu i suđenje poslednjih utakmica. Ja sam bio delegiran kao drugi sudija na utakmici za treće mesto, a u finalu je pobedila reprezentacija Srbije sa 3 : 2 protiv reprezentacije Turske.

04.08.2013 – zatvaranje kursa

Poslednjeg dana smo imali analizu utakmica od prethodnog dana, gde je rečeno da je sve proteklo onako kako se to od nas i očekivalo. Bili smo u obavezi da obučemo odela i kravate, dame prikladnu odeću za ceremoniju zatvaranja kursa, gde je Sergej Titov imao završnu reč, pohvalivši kandidate i uručivši nam FIVB sertifikate (gospodin Stil je otišao dan ranije, na FIVB kurs za sudije u bič voleju, u Lihtenštajnu). Gospodin Titov je posebno pohvalio uslove i organizaciju kompletnog kursa, rekavši da je ovo jedan od najbolje organizovanih kurseva gde je on učestvovao. Nakon toga smo kraj kursa proslavili uz šampanjac.

Za kraj bih hteo da se zahvalim svima koji su mi pomogli i podržavali me u bilo kom pogledu tokom moje sudijske karijere i naravno želim da se zahvalim našem sudijskom udruženju na ukazanom poverenju.

Veliki pozdrav

Tomislav Popović